

*Hepimiz bataklıktayız
fakat bazılarımız yıldızlara bakıyor.*

Oscar Wilde

NEDEN UMUT?

UYGARLIĞA
KARŞI
BİR DURUŞ

JOHN ZERZAN

Çeviren: Derya Sak

An aerial, high-angle photograph of a city, likely New York City, showing a dense grid of streets and buildings. The image is in black and white, with a dark, grainy texture. The word "NEDEN" is overlaid in the center in a bold, white, sans-serif font. The perspective is looking down from a high altitude, showing the intricate pattern of the urban landscape.

NEDEN

UMUT?

UYGARLIĞA
KARŞI
BİR DURUŞ

JOHN ZERZAN

Translated from the English Language edition of WHY HOPE? by John Zerzan, originally published by Feral House c/o Kleinworks Agency. This edition arranged through Kayi Literary Agency. Copyright © 2015. Turkish translation Copyright © 2021 by Sola Unitas. All rights reserved.

Tüm hakları saklıdır. İngilizce orijinali, Feral House c/o Kleinworks Agency. tarafından WHY HOPE? adıyla yayımlanmıştır. Bu eser Kayı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır. Bu eserin çeviri sorumluluğu Sola Koç. Eğ. Dan. Hiz. A.Ş.'ye aittir. Bu kitabın hiçbir bölümü yazılı izin alınmadan kopyalanamaz ya da çoğaltılamaz.

SANDER YAYINLARI

Şakayık Sok. No: 40/8 Kat: 2 Teşvikiye Şişli/İSTANBUL
Telefon: 0212 939 76 52 - E-posta: sander@sanderyayinlari.com
www.facebook.com/sanderyayinlari
www.twitter.com/SanderYay
www.instagram.com/sanderyayinlari
<https://sanderyayinlari.com>

ISBN: 978-625-7406-35-2
Yayıncı Sertifika No: 45798
1. Baskı: İstanbul 2021
İmtiyaz Sahibi: Umut Kısa
Genel Yayın Yönetmeni: Şener Demir
Çeviren: Derya Sak
Editör: Ayşe Sağlam
Redaksiyon: Betül Yılmaz
Son Okuma: Hande Bitirim
Mizanpaj: Hilal Yıldız
Kapak Uygulama: Hilal Yıldız
Orijinal Adı: Why Hope?

BASILDIĞI YER

Deren Matbaacılık Ambalaj Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi
Beylikdüzü Osb Mahallesi Orkide Caddesi 9/Z Beylikdüzü/İstanbul
Sertifika No: 47881

© Bu kitabın tüm yayın hakları Sola Koç. Eğ. Dan. Hiz. A.Ş.'ye aittir. Yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen hiçbir yolla kopya edilemez, çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

NEDEN UMUT?

UYGARLIĞA
KARŞI
BİR DURUŞ

JOHN ZERZAN

İ Ç İ N D E K İ L E R

9	<i>Giriş</i> KAYIP ÇAĞ
21	1. Bölüm: Kökenler
21	BAŞLANGIÇTA
32	UYUŞUK VE SAYI
44	YÜZDE BİRİN KÖKENLERİ: TUNÇ ÇAĞI
74	GÜLE GÜLE ROMA: GEÇ ANTİKÇAĞ'IN KRİZİ
93	SANAYİLEŞME VE HOŞNUTSUZLUKLARI: LUDDİSTLER VE MİRASÇILARI
117	2. Bölüm: Durumlar
117	SIRADAKİ NE?
125	KURŞUNLANMIŞ: SİLAHLAR VE RASGELE KİTLESEL SİLAHLI SALDIRILAR
131	SOLUN AŞIRILIKLARI
135	DAHA HIZLI! HIZLANMA ÇAĞI
142	MEDENİYET VE ÇÖKÜŞ ÜZERİNE BİR SÖZ
148	3. Bölüm: Esinlenmeler
148	HAYVAN RÜYALARI
164	BİLİNCİ KAYBETMEK
177	DENİZ
190	SAĞLIKLI OLMAK NE DEMEK?
198	NEDEN UMUT?

GİRİŞ

Kayıp Çağ Düşünülemez Bir İsyan Hakkında Düşünmek

1 846'da Søren Kierkegaard, postmodern çağın göze çarpan özelliğini -gerçekliğin daima sahnelendiği ve tanımlayıcı eylemlerinin 'oturmak' ve 'izlemek' olduğu- *Şimdiki Çağ* başlıklı yazısında esasen öngörmüştü. Belirttiği gibi:

"Devrimci bir çağ aksiyon çağıdır; bizimki ise reklam ve propaganda çağı. Hiçbir zaman hiçbir şeyin olduğu yok ama her yerde anında propaganda var. Şimdiki çağda bir isyan her şeyden önce, en düşünülemez olandır."

*Bir zamanlar doğrudan yaşanmış olanların tamamının şimdi yalnızca simge hâline geldiği** kayıp bir çağda, isyan daha ne kadar düşünülemez olmalı? Egemenliğin, gotik roman *Melmoth the Wanderer*'dan** tanımını ödünç alırsak 'merkezi olmayan bir labirent biçimi'ni üstlendiği yerde, herhangi bir isyan olasılığının da olmaması mı gerekir?

Eğer öyleyse aşağılanmamız tamamlanmıştır. Michael Bakunin'in en keskin içgörüsü şuydu:

Tarihte, kolektif ya da bireysel, tüm insani gelişimin temel ko-

* Guy Debord

** Charles Robert Maturin, 1780-1824

şullarını oluşturan üç unsur ya da diğer bir deyişle üç temel ilke vardır: (1) İnsan canlılığı, (2) düşünce ve (3) isyan.

Bazılarımız hayvan olduğumuzu biliyoruz, hepimiz düşünüdüğümüzü hayal ediyoruz, birçoğumuz isyan etmek isterdik. Yine de isyanı kuşatan sonsuz propagandaya kim dayanabilir? Ve isyanı çevreleyen, ne yazık ki sonsuz propagandaya herkesten çok hükmetmiş olan Karl Marx'a hürmeten kim dayanabilir?

Birisi, tarihin tarz duygusuna sahip olanlar tarafından yapıldığını söylemişti. Marx, Shakespeare'in kendi tarzı üzerindeki yoğun etkisi sayesinde, Birinci Enternasyonal'den Bakunin'in üzerinden yükselerek çıkmıştı. *Ekonomik ve Felsefi El Yazmaları*'nda *Atinalı Timon*'un 4. perde, 3. sahnesinden alıntı yapar ve açıklar:

“Shakespeare paranın en önemli iki özelliğini vurgular:

Görünür tanrısallık, tüm insani ve doğal niteliklerin kendi karşıtlarına dönüşümü, şeylerin karışıklık ve evrensel bozulmasıdır o; olanaksızlıkları bağdaştırır.

Evrensel, kibar fahişe, insanların ve halkların pezevengidir para.”

Shakespeare, gerçekten de ‘şeylerin karışıklık ve evrensel bozulması’nı anlamak isteyen herkese bir anahtar öneriyor. Shakespeare’in herhangi bir satırı, ne hakkında olursa olsun, aynı zamanda ve neredeyse daima başka bir şey hakkındadır da. Marx, bir şey gibi görünen ama neredeyse daima başka bir şey de olan bir dünyayla yüzleşirken böyle bir tarzın faydasını kabul etmiştir.

Herkes, Marx’ın devrimle meşgul görüldüğünü ancak sonunda kendini tamamen başka bir şeyle uğraşırken bulduğunu biliyor değil mi? Roberto Calasso, *The Ruin of Kasch** eserinde bunu kısa ve öz bir şekilde ifade etmiştir:

* *Kasch'in Yıkılışı*, Türkiye İş Bankası Kültür Yay., 1983.

“Marx, saldırdığı ‘düşman’ın tutsağıdır; rakibinin vücudu üzerine düşmekte ve onu boğmaktadır. Marx; kapitalizm olarak adlandırdığı, sınırları yok eden makinenin tam tasavvuruna sahiptir ancak sınırı değil, makineyi sorgulamaktadır. Sınırları, krize sebep olmadan, sıkıştırıp bozmadan yıkacak daha iyi bir makine tasarlamak istemektedir. Tıpkı büyük bir tamirci gibi kapitalist makine hakkında sevecen, tutkulu bir bilgiye sahiptir. Sınırlarla ilgili olarak Marx, makinenin aldatıcı görüntülerini paylaşır. Onu rahatsız eden şey sadece sermayenin yol açtığı kötülük değil, sermayenin mümkün olanın enginliğine kıyasla köhnemiş ve sertleşmiş bir biçimde üretimi engellemeye hazırlanıyor olmasıydı. Hiç kimse sermayenin gerçek hayalini, Marx’ın cesaretle bir araya getirdiği kadar inançla görmemiştir. O, metropolün geleneklerini çaresiz bir ağırbaşlılıkla ciddiye alan taşralı genç bir adam gibiydi. Marx’ın sermayeye bakış açısı buydu.”

Marx’ın sermayenin sonsuz akışkanlığını betimlemede kullandığı karmaşıklık, yine de çok basit bir gerçeği gizlemiştir: Sermaye talandır ve yalnızca haksızlığa yol açmakla kalmaz, aynı zamanda haksızlık tarafından yaratılmıştır.

15. ve 16. yüzyıllarda Avrupalılar’ın açılmaya zorladığı toplumlardan sağlanan kaynaklar, belli bir zaman içinde feodal topluma patlama yaşatacak kadar şaşırtıcı bir hacme sahipti. Bu durum, şu anda süregelmekte olan, zekice yürütülen dinamik kaynak sağlama ve sömürü sistemini mümkün kılmıştır.

Zekice çünkü bugünün endüstriyel dünyasının, dünün tarım dünyasından ne kadar farklı olduğunu vurgulamaktadır. Çok daha önceki yılların avcı-toplayıcı dünyasından bahsetmeye gerek bile yok. Sermayenin iyi vicdanı, ‘fetih’in kapitalistler tarafından gerçekleştirilmemesidir. Ancak uygarlığın kötü vicdanı, fethi gerçekleştirenlerin uygar olmasıdır.

Bugün birçoğlarının yaptığı gibi ataerkilliğe, mülkiyete ve otoriteye inanıyorlardı. Kendilerinden önceki Yunanlılar ve Ro-

malılar gibi diğer uygar Avrupalılar'a benzer şekilde, menkul köleliğe inanıyorlardı; halefleri bunu zengin toplumlar yaratmak için asırlar boyunca o kadar çok kullandı ki artık hem işçileri hem de köleleri gereksiz buluyorlar.

Mohawk Nation News, kısa süre önce dünya nüfusunun yaklaşık %80'inin küresel meta üretim sistemi tarafından gereksiz hâle getirildiğini tahmin etmektedir.

Hepimizin sınırlarda olduğu bir dünyada John Zerzan, marjinal bir yaşamdan başka her şeyi küçümsemektedir.

Onlarca yıldır John, otoriteyle mücadelenin en ileri noktasındadır.

Koşullanmamızı uygarlaşmanın salt tekrarı şeklinde tanımlayarak sarsmakta; böylece onu daha nefret uyandıran bir hâle getirmektedir. Kapitalistler, döşenmiş hatları patlatmak için yapılan tüm girişimleri henüz ortaya çıkmadan çok önce kurnazca frenliyor ve atılmış bütün düğümleri bıkıp usanmadan çözüyor.

Derlenen mevcut makaleler, kıyametin dün -kesin konuşmak gerekirse birkaç bin yıl önce- koptuğunu ve uygarlığın dünya ile insan arasındaki her bir bağlantıyı yok etmek veya insanı doğaya yabancılaştırmak adına birkaç bin yıldır ürettiği sistematik girişimi hiçbir şeyin asla telafi edemeyeceğini belirterek zamanımızın kıyamet sonrası doğasını ortaya çıkaran John'un derin bilgisinin kapsayıcı atılımını sürdürüyor.

Gerçekte uygar Avrupalılar, kendilerini dünyanın her yerinde empoze ettiklerinde, yerli toplumlarla olan yoğun temasları nedeniyle kendileri için nihai bir kriz yarattılar.

Gören gözleri ve işiten kulağı olanlar; ataerki, mülkiyet, otorite ve şüphesiz köleliğin, bırakın 'insan doğası' tarafından belirlenmiş olmasını, ne gerekli ne de arzu edilebilir olduğunun birdenbire farkına varabildi. Erken dönem New England sömürgecisi Cotton Mather; hizmetçiler bir yana çiftçilerin ha-

yatının gerektirdiği daimi zahmete kıyasla civardaki toplayıcıların ve avcılarının yaşamlarının bariz rahatlığı ve zenginliğinin, yeni kolonilerdeki birçok kişi için kaçınılmaz şekilde cazip olacağından endişeliydi.

Kriz devam ediyor; -iyi ya da kötü- cazibe ancak son on yıllardaki gelişmelerle derinleşti; bunların tümü, medeniyetin gerçek doğasının ilerleme değil gerileme olduğunu açık bir şekilde ortaya koymakta. Christopher Isherwood'un *Frankenstein: The True Story* filminde bir karakterin dediği gibi, "Süreç kendi kendini tersine çeviriyor." John'un burada *Daha Hızlı* başlıklı makalede bize hatırlattığı gibi gerçekten değişen tek şey, her zaman ve hatta her zamankinden daha hızlı olan tersine dönüşün ivme oranıdır.

Peki, yeni olan başka ne var? Bu, en çok Chuang Tzu'nun *Atların Toynakları** başlıklı bölümünde etkileyici bir şekilde anlatıldığı gibi uygarlaşmayı aşağılama olarak gören Taoistler tarafından sözde Doğu'da açıkça bilinmektedir:

"Çömlekçi, 'Kil ile nasıl başa çıkacağımı biliyorum; ona nasıl pusula gibi yuvarlak ve T cetveli kullanmışım gibi kare şekli vereceğimi biliyorum.' dedi. Marangozsa, 'Tahtaya nasıl döküleceğini biliyorum. Bükme için şablon, düzleştirmek için şakul kullanıyorum.' dedi. Ancak pusula ve T cetveli, şablon ve şakul ile şekillendirilmek, gerçekten de kil ve ahşabın içkin doğası mı? Bununla beraber, nesilden nesle söylenen doğrudur: 'Po Lo -ilk at terbiyecisi- atları nasıl evcilleştireceğini, çömlekçi ve marangoz da kil ve tahtayı nasıl kullanacaklarını biliyorlardı.' Ve aynı saçmalığı dünyayı yönetenler de yapıyor."

Aynı kitaptan başka bir bölümünün başlığında Thomas Merton çevirisi, başlı başına benzer bir noktaya işaret ediyor: "Hayat dolu doluyken tarih yoktu."

Sözde Batı'daki Kinikler arasında da benzer bir tutum yakla-

* *Zhuangzi Metinleri*, Türkiye İş Bankası Kültür Yay., 2021.

şık aynı zamanlarda ortaya çıkmıştı: Dio Chrysostom'un, *Dağdaki Vaaz*'ın ünlü tabirlerini anımsatan ve hem de aşan sözlerle ifade ettiği gibi, "Buradaki hayvanları ve kuşları, insanlara kıyasla beladan ne kadar uzak yaşadıklarını ve her birinin mümkün olan en uzun hayatı nasıl yaşadığını bir düşünün; ne ellere ne de insan zekâsına sahip olmalarına rağmen. Yine de bunları ve diğer kısıtlarını dengelemek için çok büyük bir lütufları var; mülklerinin olmayışı."

İsyan hakkında düşünmek, her durumda yöntem kaygılarına neden olmakta. John'un yaptığı şeyi; -merkezi olmayan çapraşık bir formun sonsuz boşluğunu incelemek- nasıl yaptığı, kısa bir tartışmayı hak ediyor.

Şimdiki Çağ'da Kierkegaard şunları kaydetti:

"Bundan böyle büyük adam, lider -konumuna göre- otoriteden yoksun hâle gelecektir çünkü eşitleme sürecinin şeytani ilkesini anlayacaktır. O tanınmaz hâle gelecek, farklılığını bir sivil polis gibi gizli tutacak ve katkısı yalnızca olumsuz olacaktır, insanları püskürtmek gibi oysa soyutlamanın sonsuz kayıtsızlığı her bireyi yargılamakta ve onu kendi soyutlanması içinde incelemektedir." Bu düzen, diyalektik olarak 'peygamberler' ve 'yargıçlar'ınkinin tam tersidir ve tıpkı onlar için tehlikenin; otoritelerinin tanınmamasında yattığı gibi günümüzde tanınmayanlar da tanınmaya ve tanınmayı ve saygınlığı bir otorite olarak kabul etmeye ikna edilme tehlikesiyle karşı karşıyadır. Bu da en büyük gelişmeyi sadece aksatabilir.

John'un 'tanınmazlığı'na önemli bir katkı, silah seçimidir. Bibliyografik bir makale, stile ihanet etmeye direnç gösterdiğinden, hazımsızlığının niteliğini korumak için mükemmeldir. Gerçi eğer biri, yazarın yetkisinin artışı baltalamak isterse gerçekten bibliyografik makalenin stili buna uygundur. İddia edilen her şey için her zaman, bir dış kaynağa atıfta bulunarak başkalarına sonsuz saygı gösteriyor gibi görünmektedir.

Nihayet bu, elbette kısmen de olsa John'un avukatların ve akademisyenlerin aksine yetkiyle konuşmasının altında yatan şeydir. Merhum Roberto Bolano'nun; Castellanos Moya'nın kitapları hakkında söylediği gibi eğer bu sihirse John'un denemeleri hakkında da söylenebilir: Sihir, 'stil verme iradesi'ndedir. Kişisel tarzının alçakgönüllü niteliği göz önüne alındığında John'un yazılarının böyle bir yetkiye sahip olması, hem paradoksaldır hem de tamamen uygundur.

Tarih, tarzı olanlar tarafından mı yaratılır? Asıl soru şu: Tarzı olmayanlar tarafından tarih yok edilebilir mi?

Uzun süredir devam eden Japon samuray TV şovu *Lone Wolf and Cub*'daki bir karakterin dediği gibi, "Öznellik ve nesnelliği birleştirerek kişi, hiçlik durumuna ulaşabilir. Bu kişinin kendisine karşı savaşıdır." Devletin hiçliğini idrak etmek için de elbette aynı kombinasyon gerekli. Ancak nasıl?

Bir transkripsiyonist olarak tıbbi çizelge notlarını SOAP formatında dört başlık ile yazdım: Özel, nesnel, değerlendirme ve plan. Birinci aşamada, hasta nasıl hissettiğini anlatır; ikincide, doktor gördüklerini kaydeder; üçüncü bölümde, olası tanımlar not edilir ve dördüncüde, atılması gereken adımlar listelenir.

John, mevcut yabancılaştırmanın özne boyutlarını; bu yabancılaştırmanın menzil ve kapsamının izini nesnel olarak sürerken bile asla göz ardı etmiyor. Burada özellikle 'Hayvan Rüyaları' hayvan zekâsının en iyi kanıtını objektif bir şekilde sunarak hayvanların birbirine benzerliği algısını derinleştirmekte.

Yine de en önemlisi, John'un bir fikir sunuyor olması. Öncesinde şu kabul edilmiştir: "Tanrısal esinden yoksun olan halk, sınır tanımaz olur."*

En iyi fikirler, en basit olanlardır. John'un ki, bana öyle geliyor ki basitçe şöyle: Medeniyet, nihayetinde ilgi çekici değil.

* İncil - Süleyman'ın Özdeyişleri, 29:18.

En iyi planlar da basittir. John'un medeniyeti reddetmesi, geleneksel yerli direnişi reddetmemeyi çok daha kolay hâle getiriyor. 'İlk halklar'a öncelik vermekten daha iyi bir plan olabilir mi?

Dünyayı gözlerimizin önünde görmekten daha iyi bir plan olabilir mi? Eğer isyan, efsanevi olmaktan daha fazlası olacaksa belki de kendini efsaneler aracılığıyla gerçekleştirecektir. Truva Savaşı efsanesinde; güç, bilgelik ve aşk tanrıçaları, en güzel olanın kim olduğunu tartışır.

Sonunda titiz, adil yargılarıyla tanınan bir çoban olan Paris'ten seçim yapması istenir. Aşk tanrıçasını seçer ve böylece Truva Savaşı'na yol açan olayları harekete geçirir. Aşk tanrıçasını seçmesiyle diğer tanrıçaların hoşnutsuzluğuyla karşı karşıya kalır; ondan sonsuza kadar nefret ederler ama aşk tanrıçası tarafından asla terk edilmez:

"Afrodit, gülen dudakları ve gözleri seven,

Bağlanır erkeğine, kurtarmak için onu tehlikeden.

O ölümle yüzleştiğini sandı ama Afrodit onu kurtardı."*

Bu efsane, her birimizin 'güç', 'bilgelik' veya 'aşk'tan ilham alabileceğimizi ve ne seçersek seçelim hepsine sahip olamayacağımızı gösteriyor. Hoş 'güç,' 'bilgelik' veya 'aşk'a uzaktan bile olsa benzeyen herhangi bir şey, çağdaş toplumun neresinde var?

Eğer bunları bulursak bu, yalnızca geleneksel yerli direnişini desteklemek yoluyla olacaktır. Geleneksel yerli halk hâlâ burada ve aynı geleneksel yerli halk hâlâ dünyaya bağlı. Uygar insanlar bu bağlantıyı zayıflattılar ama asla koparmadılar ve koparmayacaklar.

Yerli olmayan insanlar için kritik mesele, Jonathan Kozol'un 1960'lardaki ayaklanmaların neden başarısız olduğuna dair

* *Ilyada*, Çev. Azra Erhat, Sander Yay., 1975.

kasvetli ve acımasız değerlendirmesinde değışmezlik olarak tanımlandı. Kozol, *The Night is Dark and I Am Far from Home*'da; kaçışın zemini üzerinde hangi bağılıkların inşa edilebileceğinin yanıtını aramaktadır:

“Her şeyden önce kendi bilincimiz açısından her birimizin, ‘okul’un neyle ilgili olduğuna dair öğrenme ve büyüme, seyahat etme ve keşfetme ihtiyacı var. (Kozol aynı zamanda bir eğitimciydi.) Bununla birlikte somut bir eylemin ve belirli bir adanmışlığın özünü bulmaya yönelik çok daha derin bir ihtiyaç vardır: Sadece bir mahallede veya bir şehirde; bir grup çocukla, bir grup arkadaşla, bir grup bağılıkla derin bir sevgi ve dönüşüm hayali ile.”

Bu; John’un bulduğu bir şey ve on yıllardır dünyanın her yerinde birçoğumuz, kararlılığı için olduğu kadar netliği için de ona minnettarız. Her ikisi de hiç eksilmiyor.

Netlik, şartlanmamızı bozmak için pek yeterli değil ancak böylesi bir yeniden yabanlaştırma, -eğer isterseniz- netlik olmadan çok uzağa gitmeyi umut edemez. John; evcilleştirmeyi ve medeniyeti açıkça reddetmeyen projelerden, ne kadar az şeyin beklenebileceğini oldukça netleştirdi. Bu başlı başına, bizi çok uzun süredir köleleştiren, gerçekdışı ilişkiler için neyin tehdit oluşturabileceğinin önünü açıyor.

Lang Gore

An aerial, high-angle photograph of a city, likely Amsterdam, showing a dense grid of streets and buildings. A prominent highway interchange with multiple overpasses is visible in the lower-left corner. The word "NEDEN" is superimposed in the center in a bold, white, sans-serif font.

NEDEN

An aerial, black-and-white photograph of a city landscape. A multi-lane highway runs diagonally from the bottom left towards the center. The surrounding area is densely packed with residential or commercial buildings, creating a complex grid-like pattern. The text 'UMUT?' is superimposed in the center of the image in a large, white, sans-serif font.

UMUT?

1.BÖLÜM: KÖKENLER

Bu önermeler, uzak hatta soyut kökenlerden, daha yeni bir tarihsel vaka çalışmasına kadar uzanmaktadır. Mevcut durumumuzun köklerine bakmak faydalı hatta gördüğüm kadarıyla gerekli de. Bazıları tarih öncesine veya tarihe odaklanmanın; kişiyi yalnızca radikal öznelliğinden, dünyanın sözde, tek gerçek direniş kaynağından uzaklaştıracağını iddia ediyor. Kanımca kökenleri incelemekte başarısız olanlar; esaretimizin nasıl doğduğunu, nasıl işlediğini ve hangi alternatiflerin var olmuş olduğunu kavrama konusunda kendi yollarını kesmektedir.

Başlangıçta

Yavaş yavaş kaybolmakta olan bir köken algısı, yüreklerimizde ve zihinlerimizde hak iddia etmeye devam ediyor. Bizi çağırıyor çünkü bir şeylerden sürgün edildik. Odysseus, *Odysseia*'sında bir geri dönüş arayışındadır ve aslında bu, Batı medeniyetinde; yuvaya dönüş yolunu arayan gezginden, hacıdan, yolcudan daha eski bir figür olmayabilir.

Novalis, “Nereye gidiyoruz?” diye sordu ve cevapladı: “Her zaman, eve.”¹

Bugünlerde kesinlikle mahsur kalmış durumdayız; gitgide daha da çok. Örneğin, iletişim teknolojisinin mükemmelleştirilmesi, her zamankinden daha kopuk ve yalnız olmamızla sonuçlanıyor. Novalis gibi yaklaşık iki asır önce yazan Schelling, burada yardımımıza geliyor: “...her devir kendinden önce gele-

NEDEN UMUT?

Zerzan, her denemede bir umut unsuru bulunan bu kitabında, karamsarlık ve çaresizlik řu anda popüler duruşlar olsa da iyimser bakış açısının hem canlandırıcı hem de hayati önem taşıyan iyileştirici gücünü hatırlatıyor.

Umutsuzluk bu olasılığı ortadan kaldırır. “Başarıyı garanti etmese de umudun eksikliği yalnızca başarısızlığa yol açar.” Aktivist ve filozof John Zerzan, tarım toplumunu ve medeniyetini doğası gereği baskıcı olarak eleştiriyor ve avcı toplayıcıların yaşam tarzlarını özgür bir toplum nasıl olması gerektiğine dair bir ilham kaynağı olarak kullanmayı savunuyor.

Mevcut durumumuzun büyük bir sapma olduğu ve insanlık deneyiminin geniş bir yelpazesini temsil etmediği bilgisine dayanan *Neden Umut?*; bir hayvanat bahçesine hapsedilmiş hayvanların gerçek bir deneyimden mahrum bırakılması gibi, medeniyet içinde bizlerin de tarih boyunca insanlığın deneyimlerini etkili bir şekilde inkâr ettiğimizi öne sürerek hem türümüzün hem de baskıcı ve sakatlayıcı uygarlığımızın kökenlerini araştırmak, ortaya çıkarmak ve incelemek için zemin sağlıyor.

Zerzan, bir bütün olarak kozmos ile temelde yatan birliğimizi esas alarak bizi özgür kılacak umudu yaşamamızın ve sonraki kuşaklara aktarmamızın insanlık ve doğa için önemini vurguluyor.